

โรคเรื้อน อยากมีเพื่อนคุย Hansen 's Disease

โรคแฮนเซนคืออะไร?

โรคแฮนเซน หรือโรคที่คนไทยรู้จักในชื่อโรคเรื้อนนั่น เป็นโรคติดต่อเรื้อรังที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Mycobacterium leprae* ซึ่งจะทำให้เกิดโรคทางผิวหนังและเส้นประสาทส่วนปลาย โดยผู้ป่วยเหล่านี้ควรได้รับการรักษาตั้งแต่แรกและได้รับการดูแลเพื่อป้องกันการเกิดความพิการ

มีอาการอย่างไร?

อาการ ระยะเริ่มต้น อาจมีผื่นเพียง 1-2 แห่ง ลักษณะเป็นผื่นราบสีจางไม่เจ็บไม่คัน ลुकلامอย่างช้าๆ หรือเป็นผื่นบริเวณอื่นที่มีอาการชาร่วมด้วย และอาจคลำพบเส้นประสาทโตตามแขนขา โดยอาการของผู้ป่วยจะมีอาการแตกต่างกันในแต่ละราย ขึ้นอยู่กับภูมิคุ้มกันของผู้ป่วยที่ตอบสนองต่อเชื้อ

โรคเรื้อน สามารถรักษาให้หายขาดได้ หากไม่ได้รับการรักษาอาจเกิดภาวะแทรกซ้อน มีผื่นบวมแดงแตกเป็นแผล ปวดตา การมองเห็นลดลงและที่สำคัญคือ ภาวะที่เส้นประสาทส่วนปลายถูกทำลาย ทำให้กล้ามเนื้อแขนขาอ่อนแรง และสูญเสียการรับรู้ความรู้สึกทางผิวหนังโดยเฉพาးมือและเท้าอาจนำไปสู่ความพิการได้ ในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนรักษาโรคนี้ โดยผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้จะได้รับยารักษาโรค 6 เดือน ถึง 2 ปี ขึ้นอยู่กับชนิดของโรค

การตรวจทางห้องปฏิบัติการ เพื่อหาเชื้อโรคเรื้อน

ต้องทำในผู้ป่วยที่สงสัยว่าเป็นโรคเรื้อนทุกราย
ด้วยวิธีกรีดผิวหนัง (slit skin smear) ที่บริเวณรอย
โรคและตุ่มหู เพื่อช่วยในการวินิจฉัยและจำแนกชนิดใน
ผู้ป่วยใหม่ทุกรายเพื่อวางแผนการรักษา

ขั้นตอนการย้อมเชื้อตามวิธี Ziehl-Neelsen staining

smear เชื้อลงบนสไลด์

การ Fixation โดยลนไฟใต้กระจกสไลด์
ระงวอย่าให้เดือด แล้วทิ้งไว้ให้เย็นประมาณ 5 นาที

วางกระดาษกรองบนสไลด์ และหยดสารละลาย kingoun
ให้ท่วมแล้วทิ้งไว้ 5 นาที

decolorize ด้วย 3% acid alcohol

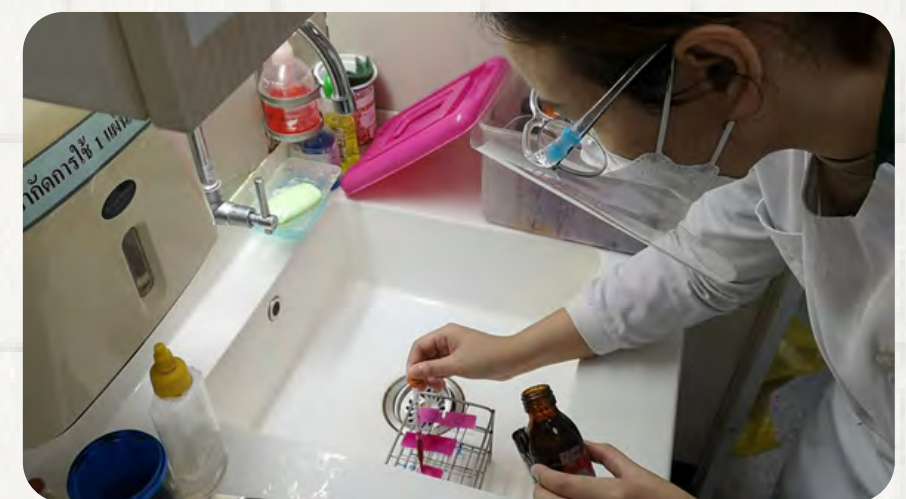

ย้อมทับด้วย methylene blue 1 นาที

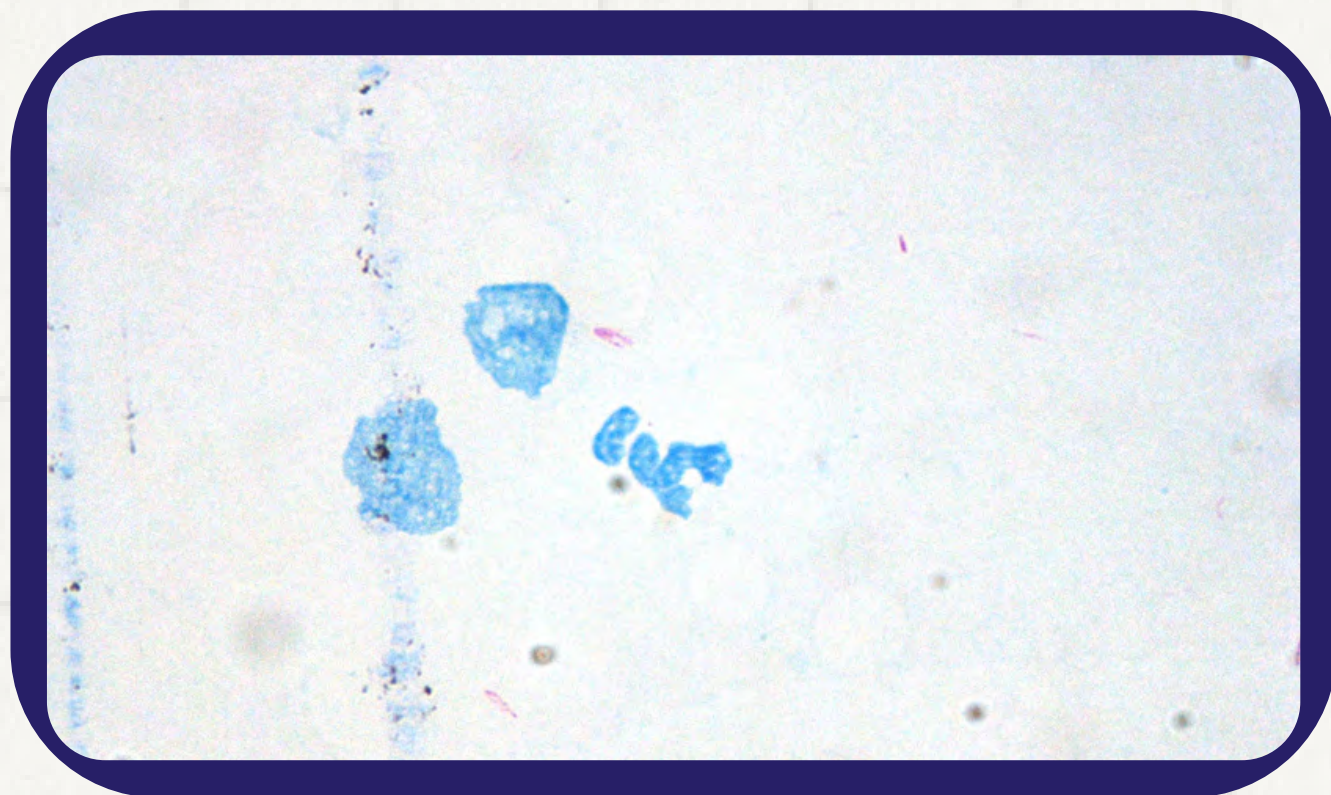

ล้างสีออกด้วยน้ำ

ดูด้วยกล้องจุลทรรศน์หิว oil immersion

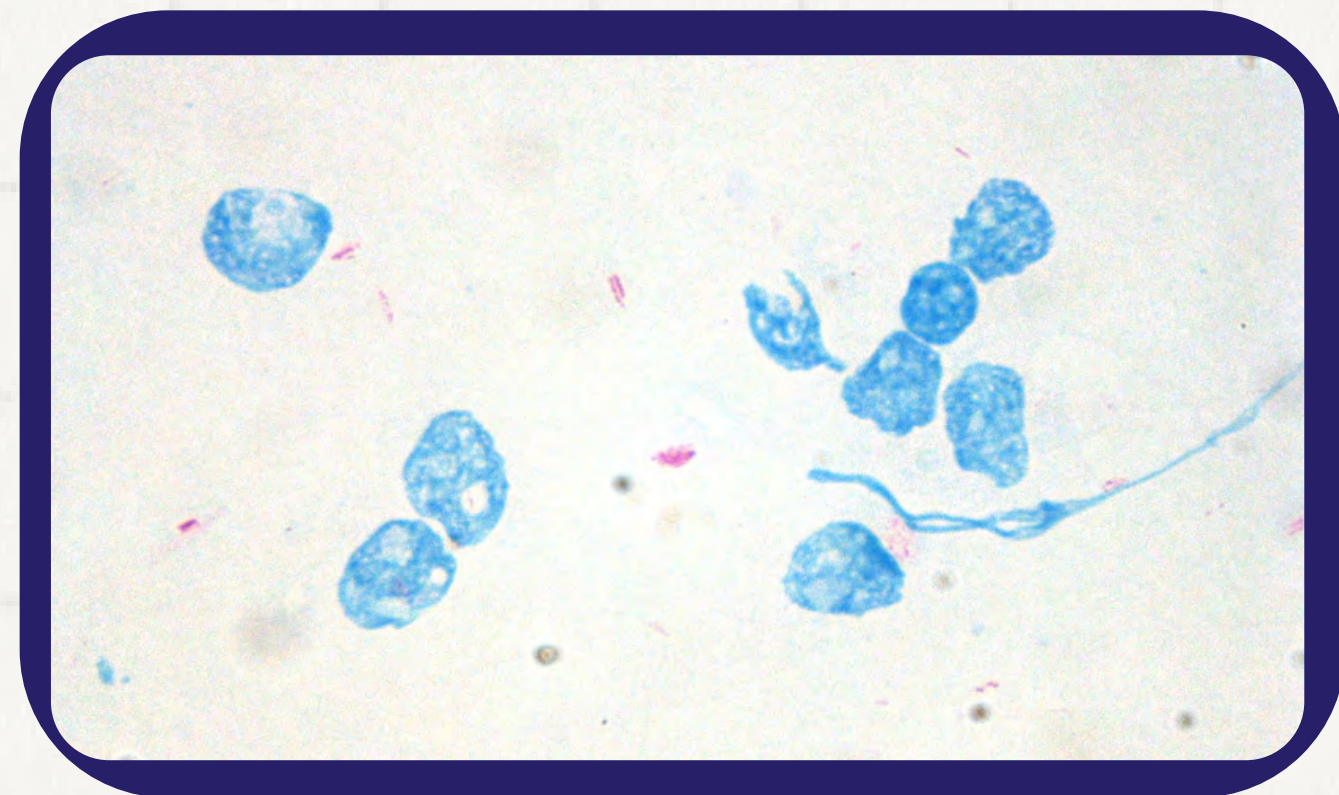

การอ่านค่า Bacteriological index (BI) (Ridley 's Logarithmic Scale)

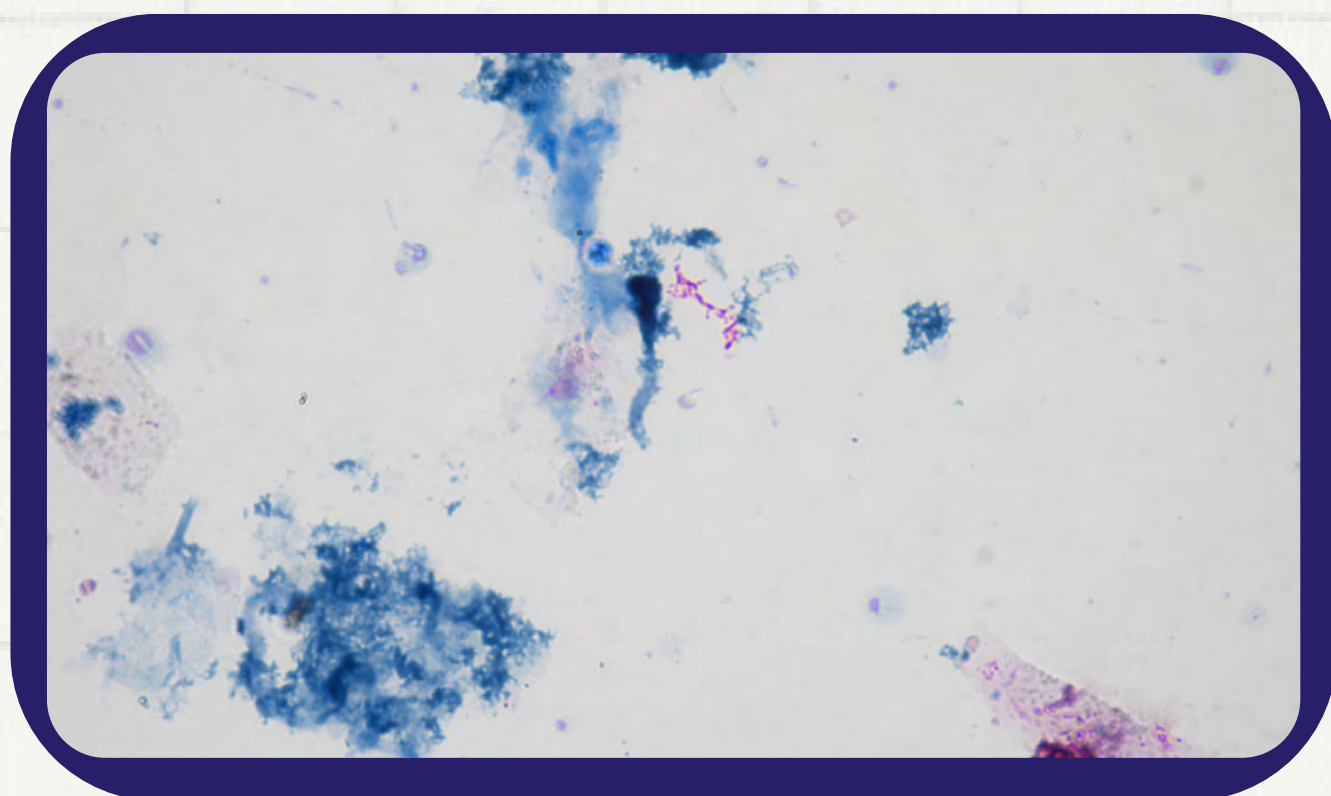
BI 1+

พบ 1-10 ตัวโดยเฉลี่ย
ใน 100 วงกล้อง

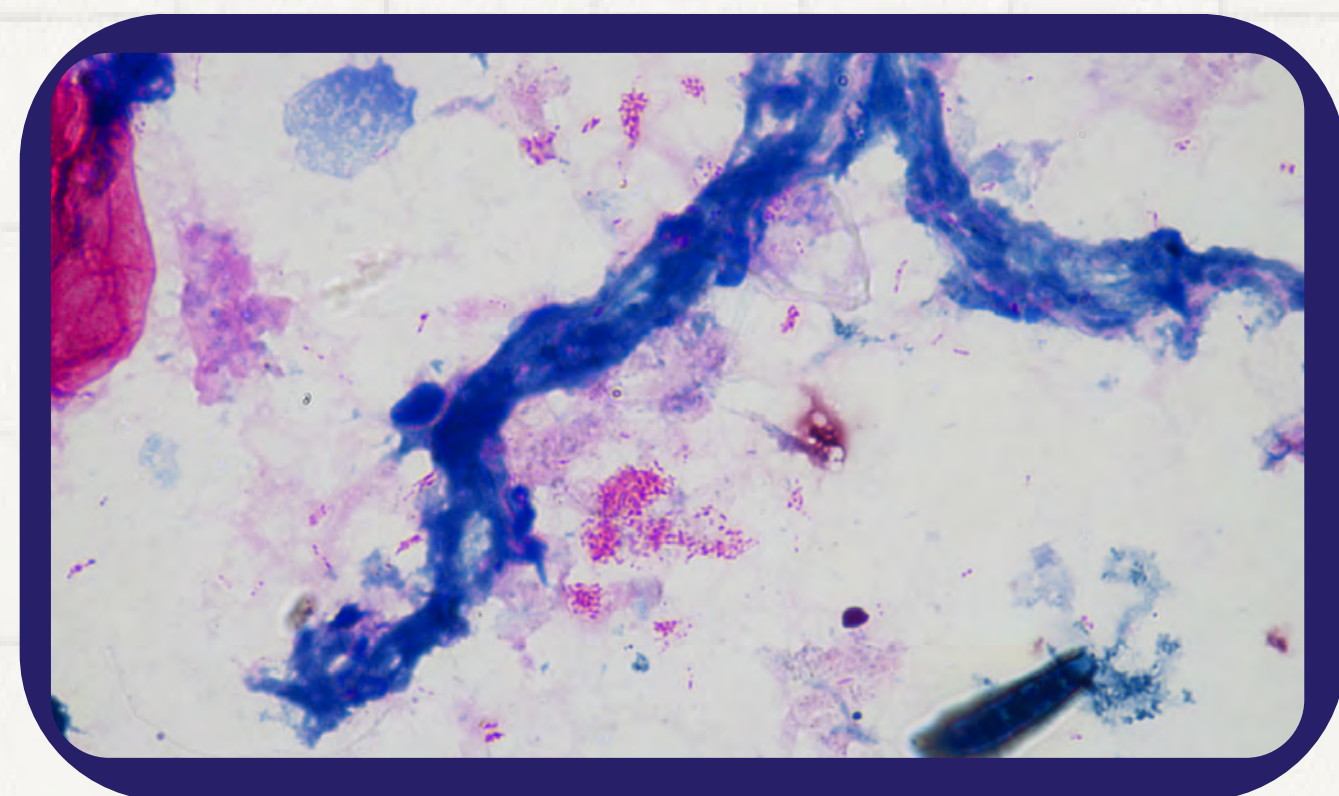
BI 2+

พบ 1-10 ตัวโดยเฉลี่ย
ใน 10 วงกล้อง

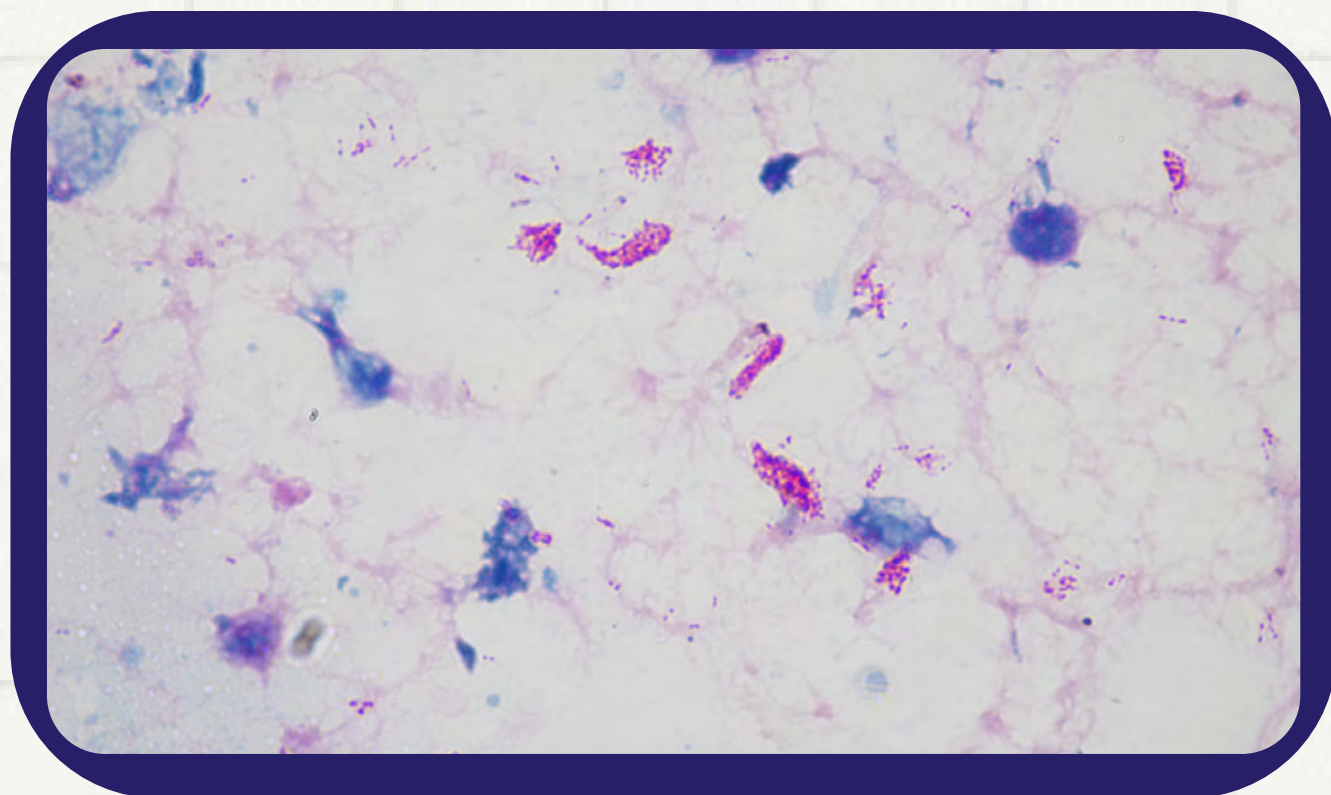
BI 3+

พบ 1-10 ตัวโดยเฉลี่ย
ใน 1 วงกล้อง

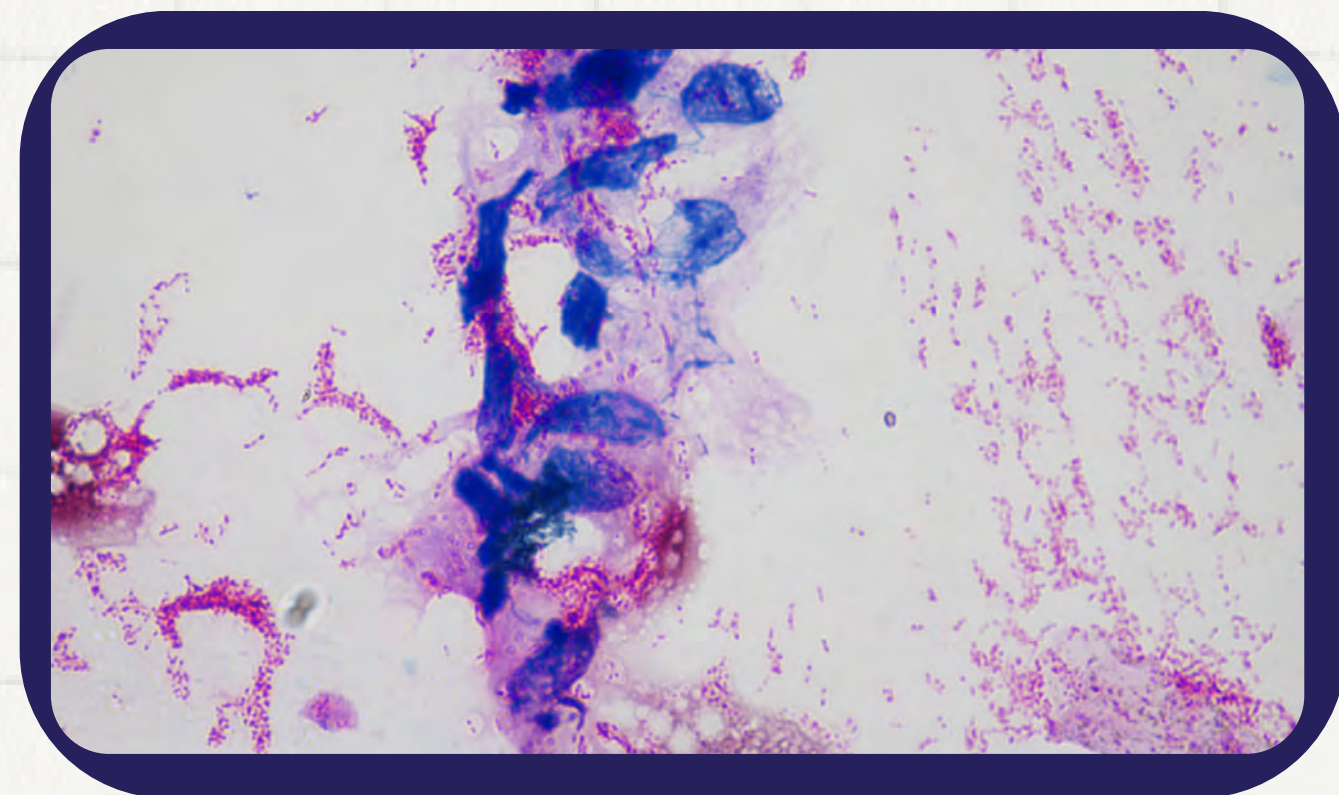
BI 4+

พบ 10-100 ตัวโดยเฉลี่ย
ใน 1 วงกล้อง

BI 5+

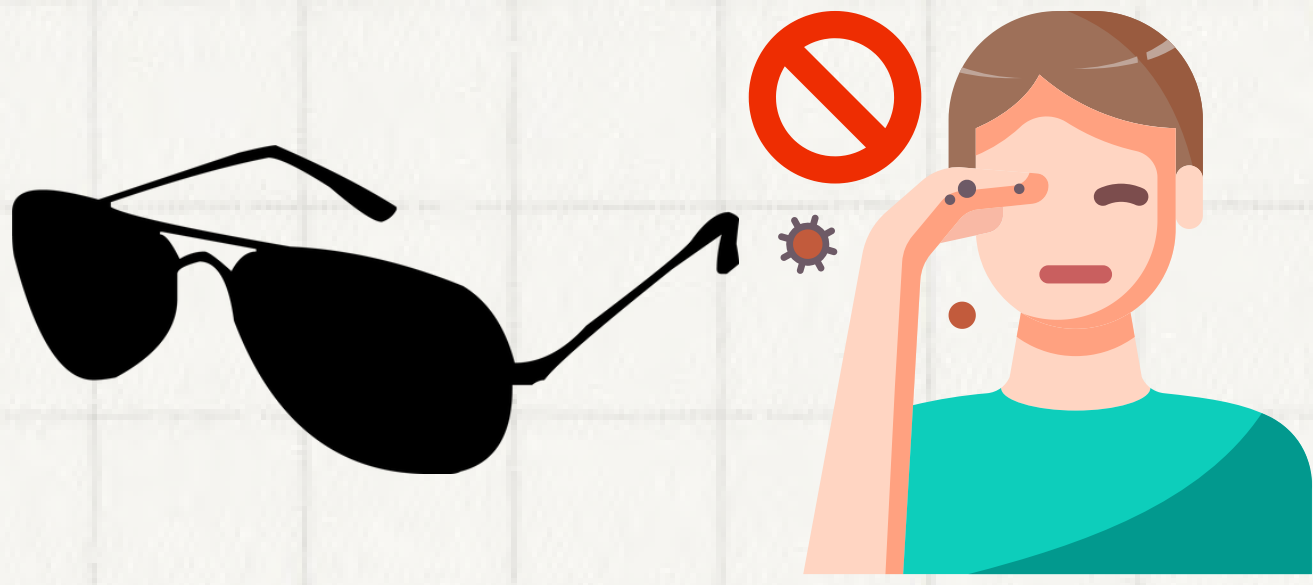
พบ 10-1,000 ตัวโดยเฉลี่ย
ใน 1 วงกล้อง

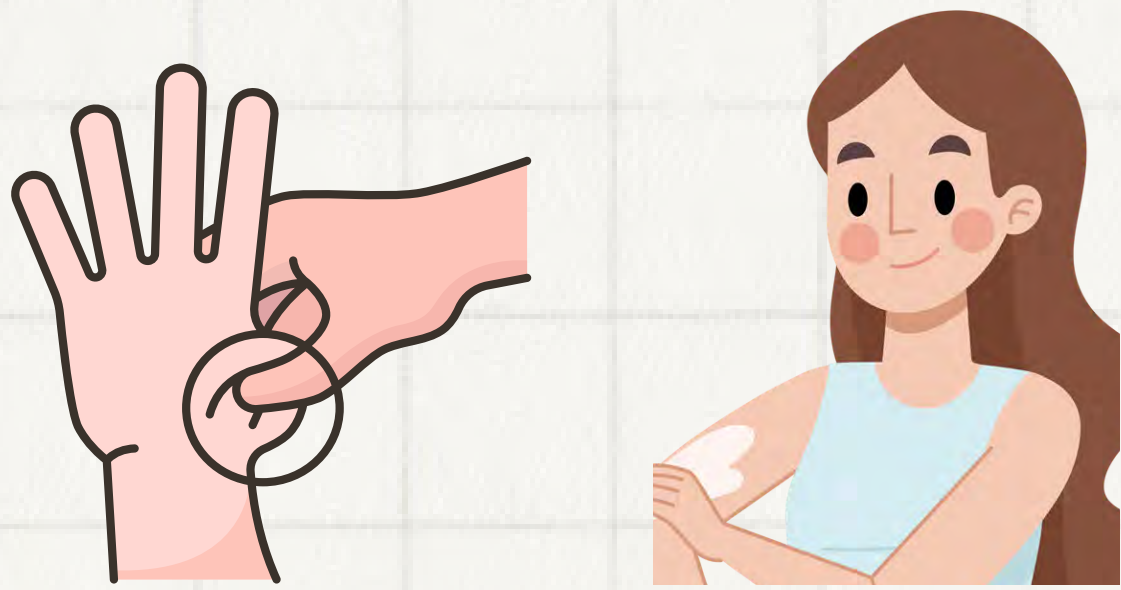
BI 6+

มากกว่า 1,000 ตัวโดยเฉลี่ย
ใน 1 วงกล้อง

การปฏิบัติตัวเมื่อตรวจพบเชื้อโรคเรื้อน

✓ **การดูแลตา** หมั่นตรวจตาทุกวัน กระพริบตาให้เป็นนิสัยบ่อยๆ ใช้อุปกรณ์ป้องกันตาแห้งและฝุ่นละออง เช่น แว่นตากันแดด รักษาความสะอาดตา ห้ามใช้มือขยี้ตาทำความสะอาดด้วยน้ำสะอาด หรือน้ำเกลือ

✓ **การดูแลมือ** ตรวจมือตนเองทุกวันดูว่ามีจุดแดง บวม แผลพุพอง หนิวแห้งแข็ง ถ้ามีอาการดังกล่าว ให้รีบแจ้งแพทย์ผู้รักษา ควรแช่มือในน้ำธรรมดา ใช้ผ้าซับน้ำแล้วทาโลชั่นหรือน้ำมันที่ที่ผิวยังไม่แห้งดี นวดบริหารมือเพื่อคงความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อ เอ็นและข้อต่อ

✓ **การดูแลเท้า** ควรดูแลเท้าเป็นประจำทุกวันสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง รอยขีดข่วน สีของเท้าที่เปลี่ยนไป รอยแห้งแตก ตาปลา และอาการบวมแดง ถ้ามีอาการดังกล่าวให้รีบแจ้งแพทย์ผู้รักษา ให้ล้างเท้าด้วยน้ำสะอาดและสบู่ แช่เท้าด้วยน้ำธรรมดาเพื่อให้ผิวหนังชุ่มชื้น ใช้โลชั่นหรือน้ำมันทา ยกเว้นชอกเท้า เพื่อคงความชุ่มชื้นของผิว นวดบริหารเท้าเพื่อความยืดหยุ่นของผิวหนัง กล้ามเนื้อ เอ็นและข้อต่อ

จัดทำโดย